

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет фізико-математичний

Кафедра математики та інформатики

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО (ПЕДАГОГІЧНОГО) ДОСЛІДЖЕННЯ**

**підготовки здобувачів
другого (магістерського)
рівня вищої освіти**

спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Середня освіта (Інформатика)

(назва програми)

мова навчання українська

Слов'янськ – 2023 р.

Розробники:

Шулик Т.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри математики та інформатики.

Рецензенти:

Чайченко С.О., доктор фізико-математичних наук, професор, професор кафедри математики та інформатики, проректор з науково-педагогічної роботи;

Решетова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри управління та адміністрування, вчений секретар.

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри математики та інформатики
Протокол №10 від «22» червня 2023 р.

Завідувач кафедри

Чуйко С.М.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

29 червня 2023 р.,
протокол №9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів	3
Рік підготовки, семестр	1-й рік, 1-й семестр
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Викладач	Шулик Т.В. кандидат педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	schulik111@gmail.com
Консультації	Групові консультації проводяться за графіком кафедри, індивідуальні – в другій половині всіх робочих днів
Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Методологія наукового (педагогічного) дослідження» є складовою циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Інформатика).</p> <p>Предмет – особливості планування і проведення наукових (педагогічних) досліджень, апробації та впровадження їх результатів.</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>Мета. Опанування основних понять навчальної дисципліни; розкриття логіки та методології науково-педагогічних досліджень, особливостей організації науково-дослідної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти; визначення концептуальних основ педагогічного дослідження, етапів, програми, методів проведення педагогічного дослідження; наукової творчості; висвітлення особливостей проведення педагогічного експерименту в науково-педагогічних дослідженнях, теоретико-методологічних та методико-технологічних засад опрацювання результатів педагогічних досліджень; формування у здобувачів знань, вмінь і навичок, необхідних для вирішення завдань, пов'язаних з плануванням і проведенням наукових досліджень, апробацією та впровадженням їх результатів. Програма курсу «Методологія наукового (педагогічного) дослідження» складається з таких основних розділів: методологія дослідження актуальних проблем педагогіки; науково-дослідна робота, інформаційне забезпечення педагогічних досліджень; концептуальні основи педагогічного дослідження; етапи і програма проведення педагогічного дослідження; методи науково-педагогічних досліджень; педагогічний експеримент у науково-педагогічних дослідженнях; теоретико-методологічні та методико-технологічні засади опрацювання результатів педагогічних досліджень; наукова</p>

творчість, технології і методика наукової творчості у педагогічних дослідженнях.

Компетентності, які формуються:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти (в системі середньої освіти, фахової передвищої освіти), що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності; усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК 2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності

ПК 6. Здатність до організації і проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти з інформатики, їх самостійної і дослідницької роботи.

Ключові слова: методологія; педагогічне дослідження; науково-дослідна робота; інформаційне забезпечення; етапи педагогічного дослідження; програма педагогічного дослідження; методи науково-педагогічних досліджень; педагогічний експеримент; наукова творчість; кваліфікаційна робота; наукова публікація.

Очікувані результати навчання:

РН 2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН 4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН 6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науковопедагогічного дослідження, демонструє навички презентації

результатів науково-педагогічного дослідження.

РН 7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН 14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

РН 15. Здатен критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в Україні в перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 1. Розуміє концептуальні засади освіти в галузі інформатики та методики її викладання у закладах освіти, тенденції розвитку інформатики й інформатизації суспільства.

ПРН 3. Проявляє здатність до пошуку додаткової інформації, її самостійного опрацювання з метою поглиблення знань предметної області.

ПРН 6. Вміє розробляти діагностичний інструментарій та проводити діагностику, моніторинг і оцінювання якості набутих знань і сформованих умінь з інформатики у здобувачів освіти.

ПРН 8. Вміє розробляти інтегровані завдання та завдання прикладного характеру, використовувати у навчальному процесі.

ПРН 9. Вміє організовувати і проводити позанавчальну, самостійну і дослідницьку роботу здобувачів освіти з інформатики.

Матеріали та ресурси:

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

2. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.

3. Данильян О., Дзьобань О. Методологія наукових досліджень: Підручник. Харків: Право. 2019. 368 с.

4. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

5. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. Дніпропетровськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.

6. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.

7. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В.С. Антонюк, Л.Г. Полонський, В.І. Аверченко, Ю.А. Малахов. Київ: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.

8. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за

	<p>ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.</p> <p><i>Ресурси:</i> Дистанційний курс навчальної дисципліни на освітньому контенті в CMS Moodle: http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=1885</p>
Теми	<p>Тема 1. Методологія дослідження актуальних проблем педагогіки.</p> <p>Тема 2. Науково-дослідна робота, інформаційне забезпечення педагогічних досліджень.</p> <p>Тема 3. Концептуальні основи педагогічного дослідження.</p> <p>Тема 4. Етапи і програма проведення педагогічного дослідження.</p> <p>Тема 5. Методи науково-педагогічних досліджень.</p> <p>Тема 6. Педагогічний експеримент у науково-педагогічних дослідженнях.</p> <p>Тема 7. Теоретико-методологічні та методико-технологічні засади опрацювання результатів педагогічних досліджень.</p> <p>Тема 8. Наукова творчість, технології і методика наукової творчості у педагогічних дослідженнях.</p>
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p>Викладач у своїй навчальній діяльності може використовувати такі методи навчання:</p> <p><i>За джерелом здобування знань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи: лекція, бесіда, пояснення, дискусія та ін.; - наочні методи: демонстрація; практичні методи: практична робота, вправи та ін. <p><i>За характером навчально-пізнавальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснювально-ілюстративний: лекція, пояснення та ін.; - репродуктивний: відтворення знань і способів дій, діяльність за алгоритмом та ін.; - проблемний виклад тощо. <p>Дистанційне навчання (інструменти спілкування: Moodle, Google Meet, Telegram, Viber, електронна пошта).</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p>Здобувачам для досягнення навчальної мети даної дисципліни пропонується:</p> <ul style="list-style-type: none"> • регулярно засвоювати та опрацьовувати лекційний матеріал, використовуючи словесний метод та метод роботи з навчально-методичною літературою. Використання матеріалів дистанційного курсу також допоможе в досягненні цієї мети; • на практичних заняттях активно брати участь у вивченні окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формуванні умінь і навичок їх практичного застосування через виконання практичних завдань; • вчасно виконувати та подавати на перевірку (в тому числі і засобами використання дистанційного курсу) завдання для самостійної роботи та тестові завдання;

	<ul style="list-style-type: none"> • аналізувати результати контрольних заходів та усувати виявлені недоліки в знаннях; • якщо виникають труднощі, то готувати питання до викладача.
Оцінювання	<p>Підведення підсумків поточної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на останньому практичному занятті. Навчальна дисципліна викладається один семестр, оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.</p> <p>Результати поточного контролю рівня знань здобувачів (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до відома всіх здобувачів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.</p> <p>Здобувач, який протягом семестру не набрав 60 балів з навчальної дисципліни, вважається недопущеним до складання заліку з цієї дисципліни, й у відомість обліку успішності ставиться запис «не допущений».</p> <p>Здобувачі, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60-100 балів, можуть, за бажанням, бути звільнені від складання заліку й отримати як результат оцінювання ту кількість балів, що відповідає кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни.</p> <p>Для визначення критеріїв оцінювання відповідей під час заліку потрібно зважати на такі загальні положення:</p> <p>оцінки «відмінно» (90-100 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчального матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу;</p> <p>оцінки «добре» (75-89 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності;</p> <p>оцінки «задовільно» (60-74 бали) заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення</p>

під керівництвом викладача;

оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачу вищої освіти, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни;

оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачу вищої освіти, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять, і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Тема	Практичні заняття		Самостійна робота		Залік
	Денне навчання	Заочне навчання	Денне навчання	Заочне навчання	
Тема 1.	7,5	0	5	0	100
Тема 2.	7,5	0	5	0	
Тема 3.	7,5	0	5	0	
Тема 4.	7,5	0	5	0	
Тема 5.	7,5	0	5	0	
Тема 6.	7,5	0	5	0	
Тема 7.	7,5	0	5	0	
Тема 8.	7,5	0	5	0	
Разом	60	0	40	0	

Норми етичної поведінки. Відповідно до діючого в ДДПУ «Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у «ДДПУ»», всі учасники освітнього процесу в університеті повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку університету, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності; підвищувати престиж університету досягненнями в навчанні та науково-дослідницькій діяльності; дбайливо ставитися до університетського майна.

Академічна доброчесність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами ДДПУ передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої)

	<p>діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації. Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Здобувачі не видаватимуть за свої результати роботи інших людей. При використанні чужих ідей і тверджень у власних роботах обов'язково посилатимуться на використані джерела інформації. Під час оцінювання результатів навчання не користуватимуться недозволеними засобами, самостійно виконуватимуть навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Упродовж занять здобувачі вищої освіти повинні виконувати діючі правила охорони праці і безпеки життєдіяльності.</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Унікальність та цінність навчальної дисципліни «Методологія наукового (педагогічного) дослідження» полягає у можливості здобути знання, вміння та навички для ефективної організації наукових досліджень, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на високому рівні, якісної та кількісної обробки експериментальних даних, оформлення представлення результатів. Це сприятиме підвищенню рівню сформованості професійної компетентності майбутніх учителів інформатики й надасть їм конкурентні переваги на ринку професійних послуг.</p>

Кандидат пед.наук, доцент

Шулик Т.В.